

Leerrede over Micha 4: 10, uitgesproken op Woensdagavond 17/08/49 te Schiedam door H. Hofman, evangeliedienaar.

Zingen - Psalm 105: 5 en 6

Lezen - Micha 4

Voorrede.

De Schriftuur leert ons zowel van een verbond der werken als van een verbond der genade. Van het verbond der werken weten wij, dat daardoor geen vlees gerechtvaardigd zal worden, omdat het verbroken is. Het is niet zó, dat het werkverbond niet goed was, want: "God zag al wat Hij gemaakt had, en ziet, het was zéér goed." Het ganse scheppingswerk, waaronder ook Adam als stamhoofd en hoofd in dat verbond der werken begrepen was, was goed. Was dat alles goed, dan was ook het verbond goed.

Trouwens, heden ten dage leeft een ieder mens het oorspronkelijk nõg uit; want hoewel de Schriftuur ons met nadruk leert, dat door de werken der wet geen vlees behouden zal worden, en dat dit verbond verbroken is, grijpen wij nochtans, stuk voor stuk - wie het is, is het - naar het verbond der werken, en is het begin, midden en einde van al ons doen en laten: "wat moet ik dóen." Bewijzen wij dan niet, dat, hoewel het verbond der werken verbroken is, het een goed verbond was, dewijl wij er telkens weer naar teruggrijpen? Hierbij doen wij niets dan teleurstellingen op, want wij zijn totaal verdorven mensen. Dagelijks kunnen wij teleurstellingen opdoen, steeds vallen wij met onszelf omver en moeten telkens weer bekennen: "Wie ben ik! Wie ben ik!" Alle werk breekt ons bij de handen af, want de zonde verbreekt en vernietigt alles!

Nu leert God ons van een ander verbond, het verbond der genade, waar een Ander - dan die eerste Adam - Hoofd van is, namelijk Jezus Christus als de tweede Adam. Het formulier van het Heilig Avondmaal zegt hiervan - toen Hij aan het vloekhout des kruises uitriep: "Het is volbracht; Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn Geest", en het hoofd buigende den Geest gegeven heeft - dat Hij daarmee het Nieuwe Testament, het verbond der genade heeft bekrachtigd met Zijn dierbaar hartebloed.

God is van dat Nieuwe Verbond - van dat verbond der genade - gaan spreken tot Abraham. Hij gedenkt Zijn verbond aan Abraham en zijn zaad daarin begrepen, Zijn eed aan Izak, waarvan wij zo-even zongen:

God zal Zijn waarheid nimmer krenken,
maar eeuwig Zijn verbond gedenken; ...

Hij krenkt Zijn waarheid (laten wij daarop letten) in tweeërlei zin niet.

Vooreerst híerin niet: hoewel het Zijn lieve wil is, zondaren uit genade zalig te maken - dus niet door werken, maar werkelijk uit genade, zonder werken, waarde of verdienste onzerzijds - zo doet God dat niet, tenzij de zondaar zich waarlijk voor Hem schuldig kent. Want ten dage wanneer zij zich schuldig kennen, dan zal Hij aan Zijn verbond gedenken. Daar gaat God niet van af. God gaat voor niemand en niets opzij, niet voor vroomheid, gebeden, tranen, gemaaktheden, gestaltenissen, teksten, verzen noch hoe een mens ook moge zijn. Het is een vaste wet: zij moeten zich schuldig kennen.

Van de andere zijde krenkt Hij Zijn waarheid evenmin, want, wanneer er een schuldige is - al maakt de ganse macht der hel zich op, met: je hebt te lang, te groot, te veel, te menigvuldig gezondigd, je hebt geen heil bij God, zodat de hel het zegelied als over ons uitgalmt, alsof hij overwinnaar is - maar wanneer wij in schuld en boete zijn, dan zullen wij leren kennen dat God Zijn waarheid niet krenkt. Tot spijt van alle macht des duivels doet God Zijn Woord gestand.

Wat brengt dat dan teweeg bij de schuldige, bij de hopeloze zondaar in zichzelf, wanneer God Zich als de God der waarheid bewijst? Immers dit, dat zij van hun zijde een verbond sluiten met God, en het telkens bij vernieuwing doen en bedelen: "Och God, mag ik U aanhangen? Wilt Gij alstublieft de boeien bij mij er omslaan, zodat ik niet links noch rechts kan, maar dat ik U met een volkomen hart aanhang, al de dagen van mijn ijdel leven hier op aarde? "

Dat brengt de liefde teweeg waarmede Hij lief heeft. Die spreekt zich in hen uit, en ook wederkerig tot Hem. Zo maakt Hij van, die oorspronkelijk vijanden waren - verdorven Adamskinderen - vrijwillige slaven, onderzaten, zij bieden zich daartoe aan.

Niet dat wij daardoor heiligen in onszelf zijn, want, bij alle genade die Hij gedurig bewijst, kan men wel steeds roepen: "wijkt, wijkt, hier is een onreine!" Maar: te lager plaats wij innemen, te hoger gaat uitblinken Zijn verbondstrouw en Zijn Goddelijke liefde. Ik vraag daartoe Uw aandacht voor het woord der Schriftuur. Zoeken wij vooraf Gods aangezicht om een verbeurde zegen.

Tekst.

Het woord waarvoor wij uw aandacht vragen, vindt u in het ons zoven gelezen 4e hoofdstuk uit de profeet Micha, nader het 10e vers, waar Gods Woord aldus luidt:

Lijd smart en arbeid om voort te brengen, o, dochter Sions! als een barendende vrouw; want nu zult gij wel uit de stad henen uitgaan, en op het veld wonen, en tot in Babel komen, maar aldaar zult gij gered worden; aldaar zal u de HEERE verlossen uit de hand Uwer vijanden.

Leerrede.

De profeet Micha is een tijdgenoot geweest van de profeet Jesaja. Tijdens het lezen bemerken wij op veel plaatsen overeenstemming met de profeet Jesaja, zo ook in dit hoofdstuk. Zowel Jesaja als Micha hebben gesproken van de tijd die aanstaande was, namelijk dat Israël en Juda uit hun land gevankelijk zouden worden weggevoerd, en, zoals wij lezen in ons tekstvers, dat Juda in Babel zou komen.

Het is wel zeer opmerkelijk, dat in het hoofdstuk dat ons zo-even in zijn geheel is gelezen, zeer verheven en gezegende beloftenissen staan, die bij uitnemendheid zeer troostrijk waren voor diegenen die belang hadden bij de ere Gods en bij de gemeente van Christus. Er is zelfs sprake van zulk een algemeen herstel, dat er hier nog staat: "En gij Schaapestoren, gij Ofel der dochteren Sions! tot u zal komen, ja, daar zàl komen de vorige heerschappij, het koninkrijk der dochteren van Jeruzalem." Dus een belofte van algeheel herstel, een wederkeren tot de luister en heerlijkheid van de grootheid waartoe God eenmaal Zijn volk had gebracht.

Immers, dat was naar het woord Gods, door Mozes voorzeggd, dat, wanneer zij Zijn geboden zouden bewaren, en Zijn inzettingen onderhouden om die te doen, dan zou Hij hen maken tot een hoofd en de vijanden tot een staart. Maar, wanneer zij Hem zouden verlaten, dan zouden de vijanden worden tot een hoofd en zij tot een staart.

Nu is hier dan sprake, dat zij weder als tot een hoofd zouden zijn, dus dat er een terugkeren tot God zou zijn, en dat Hij Zich in Zijn genadebediening en heerlijkheid zou uitspreken, zodat Zijn zegen hen weer rijkelijk zou bedekken.

Nadat er zo heerlijk van herstel gesproken is, volgt daarop: "Nu, waarom zoudt gij zo groot geschrei maken? Is er geen Koning onder u? Is uw Raadgever vergaan, dat u smart, als van een barende vrouw, heeft aangegrepen?" De inhoud is: is er een oorzaak, een aanleiding, dat gij in zulk een nood, in zulk een arbeid zijt? Hoe komt dat? Is er geen Koning, geen Raadgever? Ja, die Koning en Raadgever wàs er wèl, maar ... zij hadden God verlaten, en zaten daardoor in de grootste ellende en hooggaandste jammer. Zelfs van dien aard, dat, al lagen er beloftenissen van een algeheel herstel, het nu zo gesteld was, dat zij zich allengskens naar de ondergang zagen reizen.

Indien nu in het algemeen daar het oog voor open was geweest, dan had het nog kunnen zijn, dat men als met eenparige schouder, Israels God weer had aangeloopen, had genood dat Hij Zich als Koning en als Raadgever zou bewijzen. Maar het was zo gesteld, dat Jakob zó dun geworden was, zodat Jesaja al gezegd had, dat hij en de kinderen die God hem gegeven had, als wondertekenen in het midden van het land waren. Met andere woorden: wat zijn dat toch voor mensen, van die eenlingen, van die vreemden; hoe is dat toch eigenlijk?

Want het was niet zó met Israël en Juda, dat er een algehele ongodsdienstigheid was! Ver daarvan. Zij waren zelfs zo verschrikkelijk godsdienstig, dat als de kinderen maar een bos of een groene boom zagen, zij al dachten dat er geofferd en gebeden moest worden. Zó algemeen was het: godsdienst en nog eens godsdienst!

Maar er was geen vreze Gods, en geen kennis van Hem en van Zijn werken. Dat was zó ver zoek, dat zij als wondertekenen waren: "wat een vreemde mensen zijn dat." Zó dun gezaaid waren zij geworden, ja, als een enkele bezie aan een tak en als een nachthutje in een komkommerhof. Er staat zelfs van: "als een belegerde stad", als ingesloten. Alles tekenend: armoede, armoede en nog eens armoede.

Wij zeiden: als dat nu algemeen opgemerkt was, dan had er een gemeenschappelijk geroep kunnen zijn. Maar het was er niet, want koren en most namen het hart in. Zij hadden nog aardig welvaart. Ja, telkens was er wel een hoop ellende, maar alles bij elkaar genomen ging het toch nog wel. Zó was het in die tijd gesteld.

Maar van Zijn Sion staat er hier, dat het als in nood verkeert. Het wordt genoemd: "dat u smart, als van een barende vrouw, heeft aangegrepen." Dus, één en al nood, waarvan de inhoud was: er moest gebeuren, wat niet gebeuren kon.

Waar was Sion dan wel mee bezet? Hiermee: als God beloften neerlegt en wij omhelzen die en nemen die aan door het geloof, wat brengt dat dan teweeg? Werkt dat dit: Oh, dat brengt de HEERE op Zijn tijd wel op zijn plaats? Neen, dat is tegen de natuur des geloofs; dat kan niet. Maar waar beloftenissen vallen, waar het geloof levendig is, daar spreekt het zich uit in werkzaamheden en niet in dodelijke gerustheid. Denkt maar eens in, de één voor de ander, waar in werkelijkheid in het hart gezonken is, dat wij geloofd hebben, hebben aangenomen, is het dan niet dat daardoor de rust ons opgezegd is? Want er is bij ons gevallen, neergezonken en dat roept om vervulling!

Nu is het naar de leer der Schriftuur de algemene, gewone weg die God houdt, dat in de behoefte, in de nood en in de arbeid, eerst belofenis valt - wij geloven uit hetgeen Hijzelf ons als aan het hart brengt, ja daar neerlegt - en, nadat wij met het hart hebben geloofd en aangenomen, dan ... komt het tegenovergestelde voor de dag. Maar dáárdóór komt juist openbaar dat er behoefte in het hart ligt, want dááruit ontstaat de arbeid en de werkzaamheid.

Abraham wordt genoemd de vader van al degenen die geloven zullen. God roept hem op, om uit zijn land te gaan, zijn maagschap te verlaten en te gaan naar het land dat God Hem wijzen zal. En Abraham die de stem des HEEREN niet ongehoorzaam durfde te zijn, gaat. Wanneer Abraham in Kanaän aankomt, dan belooft God hem: "Aan uw zaad zal Ik dit land geven", en: "Hef uw ogen op, en zie van de plaats, waar gij zijt noordwaarts en zuidwaarts, oostwaarts en westwaarts. Want al dit land, dat gij ziet, zal Ik u geven en aan uw zaad." En Abraham geloofde. Zelfs spreekt God, dat Hij Abrahams' zaad zal stellen als het stof der aarde, en wijst hem op de sterren des hemels, zeggende: "Zo zal uw zaad zijn." Dan lezen wij: "En hij geloofde in den HEERE; en Hij rekende het hem tot gerechtigheid."

Wij, als mensen oordelend, zouden deze gevolgtrekking gemaakt hebben: zo'n man moet in korte tijd minstens verrijkt zijn met een groot gezin van flinke, gezonde, levenslustige kinderen! Maar ... het blijft stil in de tent van Sara. Er is niet één kind! Het éne jaar voor het andere na; en dat duurt 25 jaar! Heeft Abraham zich dan bedrogen? Heeft hij het van de straat opgeraapt? Zijn het zijn gedachten geweest? Het blijkt van niet, want hij is er steeds werkzaam onder geweest. Nadat God hem op de sterren des hemels had doen zien, breekt ten laatste de nood zodanig los, zodat bij wijze van spreken het binnenste buiten komt en hij zegt: "Heere, HEERE! waarbij zal ik (het) weten!" Zien wij wel, dat is de nood: hij heeft gelooft en aangenomen.

Een ander voorbeeld dat ons ook zeer helder en breedvoerig beschreven staat is van David. God belooft aan David het koningschap, de heilige zalfolie wordt op hem uitgestort. Zelfs komt hij door omstandigheden terecht aan het hof van koning Saul, waar hij nogal gauw opklimt - zoals wij zouden zeggen - tot officier. Hij verslaat de reus Goliath in het eikendal. Dus, zou men zeggen, de weg is open om van stap tot stap voort te gaan, tot hij ten laatste aan het hoofd staat van heel het land.

Maar wat gebeurt er? Precies andersom! Hij wordt vervolgd, en nog wel door Saul, zijn schoonvader, als een veldhoen op de bergen, zodat hij de vlucht neemt naar het buitenland. Een paar weken? Neen, járen!! Dàt wordt Davids deel. Kan hij het loslaten? Neen, want God heeft het neergelegd. Daarom kon hij het niet loslaten.

Nog een geval: God beloofde aan oud-Israël, dat Hij de Messias zou zenden, zeggende: "Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik aan David een rechtvaardige Spruit zal verwekken, Die zal Koning zijnde regeren." Doch wat er ook gebeurt, er wordt geen Messias geboren. Van dat beloofde Vrouwenzaad is niets te zien.

Laat de kerk dat nu zo maar los? Is zij zo: "ja, als ik maar eens wat van de Heere mag ontmoeten, dan laten wij dat maar verder liggen?" Neen, zo is het niet. Wij lezen zelfs in het Hooglied: "Och, dat Gij mij als een Broeder waart, zuigende de borsten mijner moeder! dat ik U op de straat vond, ik zou U kussen, ook zouden zij mij niet verachten. Ik zou U leiden, ik zou U brengen in mijner moeders huis, Gij zoudt mij leren; ik zou U van specerijwijn te drinken geven, en van het sap van mijn granaatappelen."

Wat bemerken wij? Levendige behoefte! Levendige arbeid! Dat is de vrucht des geloofs, dat is naar de aard en de natuur van het geloof.

Hier liggen beloften en daaruit blijkt, dat, al is het dan maar een kleine kring (maar ze zijn er), zij in nood geraken, als een barendende vrouw. Er moet gebeuren wat niet gebeuren kan, want precies het tegenovergestelde is te zien. In plaats van herstel: òndergang. In plaats van een nieuw tijdperk: komen zij in Babel terecht, de ondergang tegemoet, de vernietiging van heel de natie, zodat al de beloftenissen als in rook opgaan; helemaal geen waarheid. Dàt is te zien! Doch men kan niet loslaten, maar juist waar het tegenovergestelde te zien is, daar komt voor de dag wat van God is.

Dàt gaat zich nu uitspreken: "Is er dan geen Koning onder u? Is uw Raadgever vergaan, dat u smart als van een barende vrouw, heeft aangegrepen?"

Hoe komt dat? Men had gezondigd! Waar was hun Koning, hun Raadgever? Alom was te zien: ellende op ellende, oordeel op oordeel! En wat is daartegenover het Woord van God? Is dat zo: "Dat moet je maar overgeven; laat dat maar; daar zorg ik wel voor; laat dat maar zitten; wees maar in eenvoudigheid; als je zelf maar wat hebt?" Neen, helemaal niet!

Het Woord van God is: "Lijd smart en arbeid om voort te brengen, o dochter Sions!" Dat spreekt God Zelf; smart lijden, voortbrengen als een barende vrouw. Want de hoogste nood, het zwaarste lijden en de diepste smart wordt in Gods Woord in het algemeen uitgedrukt onder de bewoording van: een barende vrouw. Jezus gebruikt ook Zelf dat woord tegenover Zijn discipelen: "Een vrouw, wanneer zij baart, heeft droefheid, dewijl haar ure gekomen is." In die zin stond het ook met de discipelen. Jezus ging heen, en op Hem stond hun verwachting; wat moest het nu worden. Zo onderschept hen de Koning. Hij zegt: Ik weet in wat voor smart, lijden en nood gij u bevindt. En dan gebruikt Hij ook dit beeld. Zo ook hier: "Leid smart en arbeid om voort te brengen.

Dit woord heeft mij vanmiddag als aangegrepen en ingepakt, alsof God wil zeggen: dat ligt op jouw pad, vriend, dat moet jij doen (ik kan het niet anders zeggen, dan dat dàt de aangewezen plaats is, die ik moest innemen).

Terugziende op de jaren die er achter mij liggen - het zijn er nu twintig - waarin ik heb geloofd en aangenomen omtrent de kerk, dat zijn zaken die ik ook niet heb opgeraapt, maar die zijn mij door God geopenbaard toen ik de verslagene was onder Zijn Majesteit en niets anders had, dan: als Hij het zeewater liet stromen van de Schelde tot de Dollard, en van de kust tot aan de Duitse grens, dus geheel Nederland verzwolg, dan moest ik nog bekennen: Gij zijt heilig in Uw richten en rechtvaardig in Uw oordelen. En het was niet zó: dat die of die het gedaan had, maar er lag een nationale schuld en ik was de man, ik was de grootste breukmaker. Daaruit was het, dat als ik 's morgens van bed kwam en zag dat Nederland er nog lag, dan boog ik mijn knieën en erkende God, want Hij had Holland wel kunnen laten verzinken omdat ik er woonde.

Toen dan die tijd geëindigd was, en de tijd aanbrak voor gerichtshandelingen, God Zich als Rechter opmaakte, en ik de schuldige was, en in Christus weer herstel en aanneming verkreeg, en er openbaar werd: "kinderkens, indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus, de Rechtvaardige", toen is er ook geweest, dat ik gezien heb (en toen was het alsof die tijd snel naderde) dat God Zijn eer ging zoeken in Holland en de kroning van Zijn Zoon. Ik dacht niet anders, dan dat alles weggemaaid zou worden.

In die nood zijnde - wij lezen van Aäron, dat hij met het wierookvat stond tussen de levenden en de doden - heb ik voor Zijn aangezicht gestaan, pleitend op Zijn verbond en Zijn grote Naam. Toen heeft Hij mij tot tweemaal toe beantwoord en heb ik ook van God aangenomen het verrijzen van een nieuw Holland en een nieuwe kerkstaat. Dat heb ik nooit kunnen loslaten, want die dingen liggen in mijn ziel. Vandaar dat in die twintig jaar de nood en arbeid onderhouden zijn, omdat ik geloofd en aangenomen heb.

Nu mocht gij zeggen: "Wat ziet men er van? Precies het tegenovergestelde." Ja, ik zie ook niets anders dan ondergang en verder kan ik het niet bekijken. Maar dan treedt op de voorgrond: wat zoudt Gij dan met Uw grote Naam doen? Nu is dat de plaats die wij persoonlijk moeten innemen - elk kind Gods, ja iedere Nederlander persoonlijk -: wij hebben gezondigd, wij en onze vaders!

Doch, wat is de algemene geest? Zowel kerkelijk, van het vrijzinnigste tot het rechtzinnigste, en in de politiek van uiterst links tot uiterst rechts: wij hebben het bij het rechte eind en als een ander nu net deed zoals wij, dan was het zó voor elkaar. Maar zo ligt het niet, hoor!

Want God werkt niet over de zonde heen! Die dingen kunnen niet. Al die dingen, ook kerkelijk en godsdienstig, al zijn ze nòg zo rechtzinnig, zijn niet anders dan de werken van een verbroken werkverbond, en niet uit de genade. Het is alles het doen van een mens. Er is maar één oplossing, en dat is: schuld en schande eigenen.

Wij zijn Nederlanders, en wat er onder het Nederlandse volk te doen is, daar kunnen wij ons niet buiten stellen. Ook wat er in de kerk te doen is (ik bedoel niet een zekere richting, zoals: Hervormd, Gereformeerd, Christelijk Gereformeerd en wat er verder aan richtingen ook moge zijn), daar kunnen wij ons ook niet buiten stellen, want wij zijn kerkelijke mensen.

Zo is het met de kerk in Nederland gesteld: die is verscheurd, verbrokkeld, uiteen gereten. En zoals het onder Gods volk is, daar kunnen wij de vinger ook niet naar uitsteken; want voor zover wij genade hebben verkregen behoren wij tot het lichaam van Christus. Als het anders wordt aangemerkt, dan zitten wij in het werkverbond in plaats van in het genadeverbond, en leeft men voor zichzelf en verstaan wij de zaken niet zoals ze bij God zijn. Want Hij beziet ons als Nederlanders, als kerkelijke mensen en voor zover wij genade gevonden hebben, als behorend tot het lichaam van Christus, dat zo diep gezonken is. Het is dus niets dan: schuld, zonde, schande.

Het is Zijn lieve wil, dat wij die schande oppakken, dat het is: "lijd smart en arbeid om voort te brengen, o dochter Sions! als een barende vrouw." Gij zult zeggen: maar dat is toch ook wat, als dat het leven van een mens moet zijn; verschrikkelijk! Maar... als dat nu niet ons leven is, wat is het dan wèl? God is op Nederland tegen, op alles tegen. Als wij nu niet in de schande gaan, en oppakken dat God heel het boeltje in de schande ziet, wat is dan ons leven? Dan is het een leven buiten God.

Een ieder, heel Holland, mag weten dat ik zulke dingen zeg. Wij moeten dat dan maar eens onderzoeken, of het zo bij God is en in Zijn troon. Want als de dag zal aanbreken, welke Hij uitgeroepen heeft, en Hij Zijn eer zal zoeken, dan zal dat wel voor de dag komen, en dan zal God geen rekening houden met aparte clubjes en kringetjes, maar dan zal Hij ons behandelen als schandvlekken, als Nederlanders die het met elkaar verzondigd hebben. Hij wil hebben, dat wij dat alles oppakken.

Als er dan bij ons belangen zijn bij Christus en Zijn gemeente, en (er staat nog, dat: "Zijn Naam zal zijn tot in eeuwigheid; zolang als er de zon is, zal Zijn Naam van kind tot kind voortgeplant worden) zover dat - met Nederlands kerk - er persoonlijk ligt en wij onze arme bloeden van kinderen zien opgroeien, is er dan geen reden om daarmee bij God te zijn, al valt een driehoofdige vijand ons op allerlei wijzen aan?

Als wij het niet oppakken (ik ben mede een grote schandvlek daar ik er niet altijd zin in heb) dan is alles fout, hopeloos fout. Dan kan ik de grootste teleurstellingen opdoen met mijzelf, met alles. Maar als ik die plaats inneem, dan kan ik gewaar worden - De HEER toch slaat der mensen wegen gâ - dat Hij mij wil nakijken en dienen, omdat ik in schande ga en deel met Zijn Zoon, Wie zoveel schande aangedaan wordt in ons vaderland. Want wij zijn in een land waar de staat en de kerk als tweelingen uit de verdrukking zijn voortgekomen, onder de zegenende hand van God. En hoe is het nu? Een neutrale staat, een grondwet tegen Gods Woord, en een kerk die verdeeld is. Een zeggen van: "hier is de Christus" en "daar is de Christus", en in plaats van voor Christus partij te trekken doet men dat voor een zekere vorm. Zó is het! Het is niet anders! Dat is het deel van ons Nederland!

Hier is echter sprake van: "Lijd smart en arbeid om voort te brengen." Wat valt er voort te brengen? Niets dan schande, jammer en ellende; wat moeten wij daar voortbrengen?

Toen David vluchtte voor zijn zoon Absalom, wilden ze de ark nog meenemen.

Maar David zei: "Breng de ark Gods weder in de stad; indien ik genade zal vinden in des HEEREN ogen, zo zal Hij mij wederhalen, en zal ze mij laten zien, mitsgaders Zijn woning. Maar indien Hij alzo zal zeggen: Ik heb geen lust tot u; zie, hier ben ik, Hij doe mij zo als het in Zijn ogen goed is." Hij pakte alles op.

Toen ze wat voort gereisd waren, was daar een Simeï, die David vloekte en met stenen en vuil wierp. Dat was van dien aard, dat Abisaï hem wilde doden. Wat zegt David daarop? Goed, ga je gang maar? Neen! Hij belette dat en zei: "Laat hem geworden, dat hij vloeke. Misschien zal de HEERE mijn ellende aanzien; en de HEERE zal mij goed vergelden voor zijn vloek, te dezen dage." David bedoelt: laat de ellende zó groot worden, dat de beker der ellende als gaat óverlopen.

Wat zal dan voor de dag komen? Dat God niet verandert. En Hij is toch barmhartig omtrent ellendigen? Leid dan smart en arbeid om voort te brengen; als dan de ellende zo groot wordt, dat men rondom een ellendige is, dan is er gelegenheid dat de barmhartigheid zich openbaart. Dus dan is het hier: een smart lijden en arbeid om voort te brengen, dat God openbaar zal worden als beantwoordend in onze nood.

Vervolgens staat er: "want nu zult gij wel uit de stad henen uitgaan." Dat is: zó diep zouden zij vernederd worden. Jeruzalem was de stad des grote Konings, daar wilde God wonen, en nu hebben zij een plaats moeten innemen waar openbaar kwam dat zij God hadden verlaten en God hen had verlaten, want de stad des grote Konings was door de vijanden ingenomen, zelfs was de stad verwoest, ja de tempel verbrand! Wat een vernedering hebben zij zich moeten getroosten!

Oók wij moeten ons vernedering getroosten, want er is geen andere weg. Wij moeten hier voor de dag komen in de jammer en in de ellende. God is op Nederland tegen, en blaast zowel in het één als in het ander. Want wij kunnen er op rekenen dat, als er het één of ander is waarin wij ons willen bewegen en willen leven buiten: "Wij hebben gezondigd", dat God er in blaast; Hij heeft daar op tegen. Die dingen kunnen niet anders. Hij wil hebben dat wij als schuldigen voor de dag komen, in vernedering. Vandaar zulk een lage staat: "uit de stad henen uitgaan."

Er staat nog bij: "en op het veld wonen." Dat is: geen onderdak hebben, een zwerveling zijn. Te moeten verdragen de last en de hitte des daags, en 's nachts de koude, alsook onbeschermt te moeten verduren: regen, storm, onweer, het één zowel als het ander. De inhoud is: één aaneenschakeling van allerlei zorgen, moeite, kwelling, verdriet, ellende en jammer, waar wij ons niet van kunnen ontdoen.

Ten derde: "en tot in Babel komen." Dat is de plaats van gevangenschap. Dáár zijn zij terecht gekomen, in totale gevangenschap, en hebben moeten bekennen: wij hebben gezondigd. Dat was de plaats waar zij de harpen aan de wilgen hebben gehangen. De plaats waar de vijand zei: "Zingt ons één van de liederen Sions!" Jullie hebben toch zo'n goede God! Met een doodsteek in hun beenderen hoorden hen hun wederpartijders als zij de ganse dag tot hen zeiden: "Waar is uw God?" Ja, in die plaats van gevangenschap waar zij boete gedaan hebben, daar waren zij als gevangenen onder Gods Majesteit. Zij konden noch links noch rechts; zij zagen geen gunst van God, maar zagen de macht des vijands, de vrucht der zonde. Zij moesten elke dag vernedering slikken; zij konden er zelf geen wijziging of verandering in aanbrengen. Maar ... hoe was het nu bij God? Hij bewaarde hen dáár als Zijn overblijfsel. Hij zette Zijn overblijfsel in gevangenschap, want Hij wilde het goede woord over hen verwekken dat Hij gesproken had. Nu hebben zij in gevangenschap moeten afleggen hun hoogheid, hun vroomheid die zij nog bij zich hadden, alsmede dat zij bijzondere mensen waren; "het aparte volkje van de HEERE." Zij hebben alles moeten afleggen wat was boven: wij zijn gevallen schepselen, wij zijn zondaars. Hij is zondaren goed.

Een poosje terug hoorde ik iemand daaruit spreken, die zei: "Ik heb aangevoeld dat, als dat nu zo algemeen in Holland het geval was dan zou God van den lande verbeden worden. Maar, helaas! het is er niet. Bij mij is het ook maar op die tijd dat het er is, want nu, op deze tijd, ben ik zo al niet meer. Maar daar moet het toch heen." Dat kan alleen door de heerschappij van God. Want Hij kan Zijn volk wel op zijn plaats krijgen: in vernedering, in schuld. Want, doorgaans is het toch dat die en die, en de wereld, en de godsdienst, het gedaan hebben. Maar wij moeten persoonlijk de schuldigen worden; in Babel komen: ik heb gezondigd.

Gij zult zeggen: "Gij hebt het nu zo maar over Gods kinderen, alsof dat niets te betekenen heeft. God had toch Zijn verbond opgericht met Abraham en zijn zaad? Zij waren toch een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk, en in de tempel wilde Hij toch wonen, en spreken van boven het verzoendeksel?" Ja, maar heel het boeltje is verbrand, hoor! En zij zijn net als al de andere volken die naar Babel verbannen werden, met de gemene man weggevoerd. Er was geen onderscheid tussen Joden en mensen van een andere natie. Zo'n vernedering hebben zij moeten aannemen!!

In vernedering, in boete, in gevangenschap, wat kan daarin gebeuren? Wat daarin gebeuren kàn? Neen, daar zàl in gebeuren! Want God zal Zijn waarheid nimmer krenken, maar eeuwig Zijn verbond gedenken. Dat geldt voor een gans land en volk, en het geldt ook voor een mens alleen. Dan lees ik hier: "maar aldaar zult gij gered worden." Wat is dat voor een beeld: gered? Men spreekt over "gered" van een drenkeling, die zelf niet kan zwemmen, die zichzelf niet kan helpen, die ten onder moet gaan, die moet verdrinken. Dan spreekt men: "Hij is gered, hij is uit het water gehaald; van een wisse dood is hij verlost." Als zoiets gebeurt, soms in eenvoudige omstandigheden, dan wordt de naam van de redder, die één of meer mensen uit het water heeft gehaald, met eer in alle nieuwsbladen vermeld.

Dat zegt ons dus, dat de kerk zich bewust zal worden: te zijn als een drenkeling, ten ondergang gedoemd. "Ja maar", zal iemand zeggen, "je moet dat nu niet te ver doordrijven: een kind Gods behoort tot het volk Gods, en om daar nu zo over te spreken!" Ja, daar is niets aan te doen: zonde is zonde, en schuld is schuld! Die zaken zijn nu eenmaal niet anders. En zo leert het heden ten dage nog een kind Gods; niet die de breuk ziet, maar diegene, die er onder bearbeid wordt; die ervaart het zó, dat hij gered wordt als een drenkeling, als een ten dode opgeschrevene, als een verlorene.

Toen die zaken mijn deel waren geworden, is er een groter blijdschap in mij geweest, dan toen mijn ziel gered was. Want in die tijd dat ik onder het oordeel van God zat, was dat met kennis van God; en in de tijd van mijn staat in Adam en mijn persoonlijke schuld, was er die kennis niet die er tóen was. Daarom is die redding veel groter geweest dan toen mijn ziel gered werd en Christus als mijn Redder, Middelaar en Voorspraak is opgetreden en mijn zaken bij God heeft gericht.

De weg en het pad tot herstel met Zijn kerk en gemeente is dus, dat het eerst reddeloos wordt. Nú kan men zich nog behelpen op alle terrein. Op kerkelijk terrein kan men het zelfs helemaal, want als het niet aanstaat, dan begint men weer met een nieuw groepje, weer een nieuwe kerk, en vanzelfsprekend nu de wáre kerk, want anders is er niets aan. Maar de tijd zal zeker aanbreken, dat men zich niet meer kan redden, en dat God Zijn eer zal zoeken en de kroning Zijns Zoons. Daarom staat hier: "uit de stad henen uitgaan, en op het veld wonen, en tot in Babel komen, maar aldaar gered worden." Laat de ellende eens zo groot worden, dat het kan gelden: "Om Sions wil zal Ik niet zwijgen, en om Jeruzalems wil zal Ik niet stil zijn; totdat haar gerechtigheid voortkome als een glans, en haar heil als een fakkel, die brandt", om eens orde op zaken te stellen.

Om eens openbaar te brengen Zijn heerlijkheid en gezag, en alles weg te vagen wat zich daar tegen verzet. Zodat tevens openbaar kan komen dat God uit genade bewijst de God van de zondaar te willen zijn, en alzo Zijn kerk en gemeente herstelt als zondaars, weder opricht, opdat Christus weer de rechte plaats inneme.

Daarom staat er hier nog bij: "aldaar zal u de HEERE verlossen uit de hand uwer vijanden." Verlossing voor degenen die gevangenen zijn. In Israël was heel de erfenis in vreemde handen gekomen, in de zin zoals bij Naömi, waar de erfenis ook in vreemde handen was gekomen. Immers, Ruth was een totale vreemde, maar er was een lossen, een nabestaande, een bloedvriend. Dat was een Boöz. Zo heeft de kerk ook een Lossen, ook een Nabestaande, een Bloedvriend, Die geweldig in vermogen is, en Die kan verlossen door Zijn bloed, en Die zàl dat ook doen.

Dat is dan hetgeen waar ook mijn ogen op zien, ja waar mijn ziel naar uitgaat, dat Christus, Die het Hoofd is en blijft van Zijn kerk en gemeente, Zich te Zijner tijd zal opmaken om Zijn ellendigen vrij te maken en Zijn Sion te herstellen. Maar ... wat voor stormen zullen er nog over onze hoofden gaan? Hoe hoog zal de Jordaan zich soms nog verheffen? Daarom zou ik een ieder wel willen opwekken: laat ons toch die God op ons hart leggen; Hij wil ons in alles dienen, persoonlijk (maar in schuld) en in het algemeen (maar ook in schuld). Er is geen andere weg. Het is een schoon lied dat wij zongen:

God zal Zijn waarheid nimmer krenken,
maar eeuwig Zijn verbond gedenken; ...

doch zullen wij er aan denken, dat elk woord daar een zaak is, en dat God Zich daar stipt aan houdt? Het is nu een tijd van godsdienst, teksten, waarheden enz., maar wáár zijn de zaken? Want het Koninkrijk Gods bestaat niet in teksten en in woorden, maar in deszelfs kracht en de heerschappij der goddelijke genade.

Dat dan in onze harten wone en werke om vooreerst te zoeken onze ziel er als een buit uit weg te dragen, en verder dat Hij ons de ogen opene en ons doe zien en beleven de werkelijkheid, opdat daaruit de nood en de arbeid zou zijn, en dat Zijn werk en arbeid dan openbaar worde, en er nog eens verlossing zou zijn van alle vijanden, van al wat er tegen Christus is en tegen het heil van Zijn Sion.

Wat zal ik daar dan nog bijvoegen! Dat de God aller genade dat doe, ons door Zijn lieve Geest de verborgenheden ontdekt en openbaart, ons daarin toeschikt wat tot ons nut en welzijn is, persoonlijk en in het algemeen. Dat de Name Gods en Zijns Zoons dan nog hogelijk en grotelijks geprezen worde, als de Alleen-Waarachtige, Wie dat toekomt, tot spijt van alle macht der hel, maar tot heerlijkheid en uitbreiding Zijns Koninkrijks. Amen.

Slotzang.

Psalm 111: 6

Zijn Naam is heilig en geducht;...

Zegen.

Gaat voorts heen in vrede, en ontvangt de zegen des HEEREN:

De genade van onze Heere Jezus Christus, de liefde Gods des Vaders, en de troostvolle gemeenschap des Heiligen Geestes zij en blijve met u allen. Amen.